

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVI. Ч. 224. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 27-го вересня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 224. Jersey City, N. J., Tuesday, September 27, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BErgen 4-0287. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ АПЕЛЮЄ ДО ГІТЛЕРА І БЕНЕША ЗА МИР

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвелт вислав до німецького канцлера Гітлера й чехословацького президента Бенеша депешу з особистим закликком полати свої ріжниці мирними переговорами й удержати спокій у світі.

Президент прагає начальникам обох цих держав, що їх держави колись зобов'язалися так званним договором Келлога й Бріана полати всі ріжниці мирним способом. На його думку, „вживання сили не приносить ніякої розвязки на добро людства“. Як довго держави можуть ще з собою говорити, так довго ще не пропала надія, що розум, а не почуття будуть вирішувати справу.

Президент закомунікував теж свою депешу урядом Франції й Англії.

ЧЕХИ ПОЧИНАЮТЬ СВОЮ ПРОПАГАНДУ.

НЬО ЙОРК. — У великій салі Медисон Сквер Гарден відбулося заходом Комітету Рятуння Чехословацької масово-віче для протесту проти розбору Чехословацької. На вічу зявилося коло 20,000 осіб. Між іншими промовляв німецький письменник Томас Ман. Зібрані витали оплесками згадку Бенеша й Сірового та гукали на згадку Гітлера й Чеймберліна.

У „Шікаго Стадіум“ відбулося чехословацьке віче, на котрому, кажуть, зявилося 67,000 осіб. Перед вічем відбулися містом чехословацькі паради.

ЦЕРКВИ ПРОПОВІДУЮТЬ ПРО ВІЙНУ.

НЬО ЙОРК. — Перегляд церковних проповідей, виголошених останньої неділі, показує, що їх темою була часто війна.

О. Робертс у своїй проповіді в католицькій катедрі св. Патрика предсажував упадок „гордих“ народів. Вільям Менинг, провідник протестантської епископальної церкви, казав, що „божевільний чоловік“ пробує загнати світ у війну.

СПОДІВАЄТЬСЯ БОЖЕВІЛЬНОГО СВІТУ.

НЬО ЙОРК. — Ерл Бертрад Росел, відомий англійський філософ, заявив у розмові з газетерами при своїм приїзді в Америку, що ще одна світова війна, і цілий світ стане божевільним.

Росел, котрий приїжджає вчитися в шікагоському університеті, назвав себе крайнім пацифістом, але признав, що бувають випадки, коли тяжко здержатися від війни. Він каже, що він ніколи не мав пошанування до Чеймберліна, але стріча з Гітлером це критичне відношення ще більше скріпило.

РЯТУНКОВА АКЦІЯ ДЛЯ ЖЕРТВ ГУРАГАНУ.

ВАШІНГТОН. — Губернатори 5 стейтів Нової Англії збираються до Бостону на конференцію в справі зборах акції для жертв гурагану й пощени.

За обчисленнями урядів цих стейтів, 12,650 родин потребуватимуть допомоги. Уряди стейтів думають домогтися від федерального уряду допомоги в сумі 75 мільйонів доларів.

Президент Рузвелт вислав в околиці, навіщені гураганом, Гарія Гопкінса, начальника бюро допомог робіт, на огляд ситуації. Гопкінс буде робити свою обїздку літаком.

СТРАЙК ВІЗНИКІВ ЩЕ НЕ ПОКІНЧЕНИЙ.

НЬО ЙОРК. — На зборах трьох відділів юнії візників вантажних авт у неділю постановлено відкинути предложені умови й починати страйк наново. Міський посадик Ля Гвардія, стривнувшись з конвенції Американського Леґіону, почав негайно заходи за полатодження страйку.

ПІДНОСЯТЬ ВАГУ ЧАСОПІСУ ДЛЯ РОЗГОЛОСУ ТОВАРУ.

АЛТУНА (Па.). — На зборах Міжстейтового Союзу Завідувачів Реклями стверджено, що головним засобом розголосу товарів усе ще остається преса.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ЖІНКИ СУДДЕЮ.

НЬО ЙОРК. — На зборах Федерації Бизнесових і Професійних Жінок ухвалено резолюцію, в котрій висловлено домагання іменувати принаймні одну жінку на становище судді в Нью Йорку.

СКІЛЬКИ ТРЕБА РОДИНІ НА ПРОЖИТОК?

НЬО ЙОРК. — Ньюйорська Бюджетова Рада розслідила мінімальні вимоги родини на прожиток і прийшла до переконання, що родина з 5 осіб, себто батька, матери й 3 дітей, потребує тижнево принаймні \$8.73 на саму поживу.

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВІТОВОЇ ВИСТАВИ.

НЬО ЙОРК. — Англійський уряд предложив виставовій корпорації пляя британського павільйону на Світовій Виставі в Нью Йорку в 1939 році.

Підприємство підземної залізничі „Інтерборо Респід Трензит“ уже починає доставати вози, замовлені спеціально на час вистави.

ОСТАННІ ВІСТІ

СКЛИКАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд рішив скликати наступної середи зібрання англійського парламенту, який має одобрити, або відкинути, рішення кабінету міністрів. Догадуються, що на тому зібранні буде рішена справа війни або миру. По настроях можна судити, що парламент дасть повну піддержку урядові.

ВЕЛИКИЙ СПАДОК НА БІРЖІ.

ЛОНДОН. — На лондонській біржі всі ціні паперу зазнали великої зniżки.

АМЕРИКАНЦІ ВТІКАЮТЬ З БЕРЛІНУ І ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Американці дістали від своїх консултів зазви, щоб чимскорше виїздили з Франції і Німеччини.

ПРОЦЕС ПРОТИ ДВОХ СОВЕТСЬКИХ СТАРШИН.

Воєнний трибунал у Ленінграді розглядав справу двох старшин інтендантури червоної армії, Данилова й Кудика, за саботаж у засобланні харчами відділів військової ленінградської округи. Трибунал засудив Кудика на 10 років, Данилова на 5 років в'язниці.

ПІДОЗРІННЯ ЗА ДИКТАТОРСЬКІ ЗАХАННЯ ПРИПИСУЄ ГІСТЕРІ.

Брус Бартон, републиканський конгресмен, виступив у Нью Йорку на зборах голосуючих жінок з обороною президента Рузвелта перед закидом, що мовляв, він хоче завести в Америці диктатуру. Конгресмен приписав такий закид політичній гистерії.

НЕСПОКОЈ В УКРАЇНІ.

„Возрожденіє“ з 2. 9. подає, що коло польської границі були повстання селян проти Москви. Видно було відблески численних пожарів та чути гарматну стрілянину. Селяни були добре озброєні. В Києві вбито прокуратора КВВ, Калюшина.

ВІДПОВІДЬ ДАЛЯДІЄ РУЗВЕЛТОВІ.

ЛОНДОН. — Премієр Даладіє, який нараджується тепер у Лондоні, після президентові Рузвелтові відповідь на його заклик удержати за всяку ціну мир. Він сказав, що французький уряд отсе робить надлюдські зусилля, щоб цей мир задержати. Він також дякував президентові, що той уживає свого морального авторитету до заховання миру.

НІМЕЧЧИНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

БЕРЛІН. — У Німеччині далі гарячкові приготування до війни. Медичні піклуванки дістали приказ, щоб були на поготовлі. Вразі бомбування міст їм призначено райони, на яких вони мають займатися раниними.

ПОБИЛА МУЖА ПО ГОЛОВІ ПІДЧАС ІОГО СНУ.

У Віжомлі, повіт Яворів, 19-літній Марія Гіркава побіяла свого мужа, 24-літнього Степана, підчас його сну так сильно по голові, що він утратив свідомість. Стогони побитого почули сусіди, що віддали Марію поліції, а її жертву відвезли до лікарни.

КОРОЛЬ ЦИГАНІВ ОБРАЗИВ ПОЛЬСЬКИЙ НАРІД.

Король польських циганів, румунської національності, 44-літній М. Квек з Кракова, в Тчеві образив польський нарід, говорячи такі слова: „Дохолери з поляками!“ За те судили Квека й засудили на рік в'язниці з завішенням виконання кари на 5 літ.

НАПАД БДЖІЛ НА ДВОХ СЕЛЯН ТА ЧОТИРИ КОНИ.

Під Сененрадом у Вестфалії напав рій бджіл на двох селян і чотири коні, що тягнули молотілку. Бджоли пожалили так страшно свої жертви, що коні згнулися негайно, а селяни борються зо смертю у шпиталі.

ЮГОСЛАВІЯ І РУМУНІЯ СТОЯТЬ ПРИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

БІЛГОРОД. — Югославський і румунський уряд післали Угорщині ноту, що вони виконають свої зобов'язання супроти Чехословацьчини, коли Угорщина її заатакує.

НІМЕЧЧИНА НЕЗАДОВОЛЕНА З ЦЬОГО.

БЕРЛІН. — Німецька преса висказує велике незадоволення з приводу закликку президента Рузвелта зберегти мир. Цей заклик, говорить німецька преса, повинен бути звернений на адресу чехів, а не німців. Деякі газети твердят, що цей заклик Рузвелта означає чинне втручання Америки в європейські справи.

ЗНОВУ „РЕВІНДИКАЦІЯ“.

В Старім Олександрії (Крем'янещина) в присутності делегата крем'янецького староства передали місцеву „ревіндовану“ православну церкву римо-католицькому ксьондзові. „Ці чинності пройшли спокійно“ — повідомляє польська преса.

НАЙБІЛЬШИЙ ДЗВІН НА СВІТІ.

В місцевості Турнен у Бельгії кардинал Ван Рой посвятив чотири нові дзвони, з яких найбільший важить чотири тисячі кильограмів.

ЧУЖІ ПАМ'ЯТКИ СТАРОВИНИ НИЩАТЬ, СВОЇ ХОРОНЯТЬ.

„Известия“ з 26. 8. нарікають на те, що у Володимирі над Клязмою місцева влада дуже необережно відносіться до будов з 12 століття й особливо до Золотих Воріт та до Дмитрійського Собору, що їх збудував князь Андрій Боголюбський. Пишуть, що треба прийняти міри й охоронити перед знищенням пам'ятки руської старини.

(А що поробили з українськими пам'ятниками, про те ні слова. В Україні все вільно робити, бо то не „русська старина“).

ЧЕХИ ВІДКИНУЛИ УЛЬТИМАТ

ПРАГА. — Хоч ультимат Гітлера має час до кінця цього тижня, то проте чехи відкинули його. Бо умови його такі, що, прийнявши їх, чехи втралилиб усяку самостійність. Гітлер, передаючи ультимат через Чеймберліна, долучив теж мапу, на якій є зарисовані ті околиці, які чехи мали відразу віддати німцям, а також ті, в яких мається перевести плебісцит. Зарисовані околиці є далеко більші, ніж чехи собі уявляли. Вони охоплюють майже всі промислові центри Чехословацьчини і ділять її на половину. Чехи твердят, що деякі околиці мають лише 35% німців. Ультимат також домагається, щоб усе майно в тих околицях залишилось ненарушене. Та найважливіше в цьому ультиматі є те, що Німеччина ні словечком не згадує про гарантію нових чеських границь.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ПІДДЕРЖУЮТЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — Минулої неділі нараджувалися в Лондоні англійські міністри з французькими. Французький премієр Даладіє і міністер закордонних справ, Боне, дістали від свого кабінету повноважень робити найдалше йдучі рішення. Чеський посол у Лондоні, Ян Масарик, зложив на руки англійського уряду заяву, що Чехословацьчина відкидає ультимат. Англійські і французькі міністри рішилися піддержувати Чехословацьчину. Англіїців і французів найбільше турбує це, що Гітлер відмовився гарантувати дальші границі Чехословацьчини. Тим він виразно дав до зрозуміння, що його „похід на схід“ на судетських німцях не скінчиться.

ГІТЛЕР ЛЮТИЙ.

БЕРЛІН. — Довідавшись про відкинення ультимату, Гітлер понав у велику лють. Він відразу заповів величезну маніфестацію всього німецького народу, що мала відбутись цього понеділка. В часі тої маніфестації він мав зложити перед німецьким народом якусь дуже важну заяву. Всесь німецький нарід мусів прислухуватись до радіоапаратів, вислухуючи промови Гітлера, що була вповні войовничого характеру. Гітлер думає взяти зброєю те, що вважає за німецьке.

ПРИГОТУВАННЯ АНГЛІ ДО ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — Англія зовсім поважно приготується до війни. В усіх лондонських парках копають глибокі сховки перед бомбами. По всіх станицях Лондону приготовано для всіх громадян газоні маскис. Ці маскис приміряно для всіх громадян. На стаціях скоплено величезну скількість залізничних возів і паровозів, щоб на першу вістку вибуху війни виселити значну частину населення поза місто.

До Лондону приїздить французький шеф штабу ген. Гамелін, щоб разом з англійським штабом нарадитися над способом ведення війни.

МУСОЛІНІ КАЖЕ, ЩО ТАКОЖ БУДЕ ПЕРЕВОДИТИ МОБІЛІЗАЦІЮ.

РИМ. — Мусоліні виголосив ще одну свою промову в місті Вінченца. В тій промові він загрози, що коли всі держави будуть мобілізуватись і скопувати фльоти, то він зарядить також мобілізацію і пішле військо на границі. Замітне в тій його промові те, що він нікому не погрожує, тільки апелює до Англії і Франції, щоб долюжили всіх старань і конфлікт полатили мирно.

ЧЕХИ ОБЩАЮТЬ ПОЛЬЩІ ТЕШІНСЬКИЙ ШЛЕСЬК.

ПРАГА. — Чеський уряд післав до Польщі урядове письмо, в яким говорить, що годиться на те, щоб віддати Польщі тешинський Шлеськ враз з 80-000 поляків. Але Чехословацьчина виконає це тоді, коли німці дістануть своїх судетських німців. У тому письмі також згадується про поліпшення польсько-чеських відносин.

СОВЕТИ ПОГРОЖУЮТЬ ПОЛЬЩІ.

МОСКВА. — Совети скопчили в околицях Києва і Білоруси коло пів мільона війська, а також коло дві тисячі бойових літаків. Цю армію Совети ніби готовлять до нападу на Польщу, колиб остання хотіла заатакувати Чехословацьчину. Але вкупі з тим у цілех Советях великий спокій і ніхто нічого не говорить про війну. Вістки про війну заборонені. В газетах видно спроби відвернути увагу громадян від тої теми.

АПЕЛЬ ДЕРЖАВ ДО НІМЦІВ.

ЛОНДОН. — Англія і Франція, а також Америка, рішили звернутися з апелем до Гітлера, щоб він передумає ще раз свої домагання і змодифікував їх, та щоб мирним способом старався полатити чехословацьке непорозуміння.

СЦЕНА З ПОВЕНІ.

Дім Ерла Кокліна в Норт Гейвені, Конетикот, вчасі вилливу ріки Конетикот, підчас останньої повені. Родина й кури шукають схоронища на даху дому, коли до року залили води, відтинаючи людей від світу.

"SVOBODA" (LIBERTY) FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКІ АПЕТИТИ НА ЗАКАРПАТТЯ

У своїм ультиматі до чехословацького уряду польський уряд вказує на бажання Польщі взяти участь у розділі території чехословацької держави.

У той самий час, як польський уряд бомбардує чеський уряд домаганнями, нотами й ультиматами в справі Тешина, польська преса веде широку кампанію, з котрої видно, що польські апетити сягають далеко поза Тешин, себто далеко поза межі території, населеної поляками.

Польська преса підготувала вже це захоплення Закарпатської України так далеко, що вже говорить про потребу скорію конференції Польщі й Мадярщини в цій справі.

Ці зазіхання на українську споконвічну землю розкривають мотиви, для котрих ця Польща, що все говорила про потребу вдержання миру для себе, нагло змінила основну цю політику й стала побренькувати шаблею, та чому це Польща, котра досі являла між Німеччиною й Росією, дружила з одною й з другою, або, як кажуть влучно американці, сиділа на плоті, злізла з плота та вміщується в бійку по стороні Німеччини.

Це вказує теж на те, що польський уряд сподівається, що в цій війні виграє Німеччина.

ВОГНЕМ І МЕЧЕМ

(Докічення)

А як іде акція з церквами?

Вже від початку 1938 р. почалося у варшавсько-холмській православній дієцезії (отже на Холмщині й Підляшші) замикання, опечатування, а навіть руйнування і палення православних церков і домів молитви, нібито тому, що — раз — вони є пам'ятками русифікаційної політики з царських часів, а — друге — нібито тому, що напливові православні забралися, а тимчасові церкви стали „непотрібні“.

Як могла поділати на наряд така окатоличуюча акція, про це може кожний догадатися. Отже й не можна дивуватися, що за православними вставилися не тільки самі в першу чергу покликани духовні і світські православні кола, але й Українська Парламентарна Репрезентація варшавського союзу, хоч її члени самі католики, між ними навіть католицький священник сенатор, о. Лободич, українська преса без ріжнці партії, а навіть наш найвищий церковний достойник, Високопреосв. Митрополит А. Шептицький.

Як же ставиться польська прилюдна опінія до такого стану? — Ріжно: є такі, що їм трохи неприємно, мовляв, пошто то робити те все так голосяно, коли ж така делікатна справа; є такі, що кажуть — добре, що так сталося, що „уряд затирає сліди насильства з часів неволі“ та „вирівнює історичну несправедливість“; „акція, почата владою, є слушна і її треба послідовно перевести аж до повної ліквідації“ (резолуція всяких польських самостійницьких з'явочок, прийнята на зібранні у Львові 30. липня 1938); а є й такі, що не тільки ще похваляють, але й нахликують, що „найвища пора як слід сконтуловати відносини, що панують на Люблінщині, а підляшші й Холмщині“, і не допустити до пропаганди візантійсько-слов'янського обряду, веденої оо. василіанами з Галичини, та до будови осередків українізму на такій корінно польській землі, як Люблінщина.

Та вже найбільше дісталось нашому митрополитові за його християнську поставу й за його оцінку шкоди, заподіяної унійній ідеї. Пастырський лист у тій справі сконфіскувала влада в цілості wraz з заголовком і підписом. Майже вся польська преса виступила проти митрополита, відбува-

ються польські зібрання, накликають до гостріших засобів проти нього, а бувший міністер віроісповідань, Станіслав Гломбіньскі, хвалиться в часописі з 2. вересня 1938, як то він уже в 1923 р. був рішучо протиний повороті митрополита з воєнного вигнання до Львова.

Як же ставиться польська прилюдна опінія до такого стану? — Ріжно: є такі, що їм трохи неприємно, мовляв, пошто то робити те все так голосяно, коли ж така делікатна справа; є такі, що кажуть — добре, що так сталося, що „уряд затирає сліди насильства з часів неволі“ та „вирівнює історичну несправедливість“; „акція, почата владою, є слушна і її треба послідовно перевести аж до повної ліквідації“ (резолуція всяких польських самостійницьких з'явочок, прийнята на зібранні у Львові 30. липня 1938); а є й такі, що не тільки ще похваляють, але й нахликують, що „найвища пора як слід сконтуловати відносини, що панують на Люблінщині, а підляшші й Холмщині“, і не допустити до пропаганди візантійсько-слов'янського обряду, веденої оо. василіанами з Галичини, та до будови осередків українізму на такій корінно польській землі, як Люблінщина.

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка. До нього я не спішився, а то прийшовся ночувати в жидівській гостинниці.

При буренні церков нищили церковну утвар, дзвони і т. п. Там, де була знищена церква, наряд приймав добровільно священників, призначених православно митрополією, й удержував їх добровільними

брати для себе „єпископи, що називають себе українськими“ (в тому випадку митрополит єп. Бучко), бо це „входить в обсяг заграничної політики в дивно гармонізує зо струями, що йдуть від нашого західного сусіда“ (себто Німеччини. — Авт.).

Безперечно, життєвість у неї є. Спільна кров, що оздалася стихійно у всього народу, що визнає християнську церкву, піддержує їх. Але треба, щоб усі українці по всьому світі розворушили в собі потребу й почуття якнайвищою духовною єднання та щоби почули в душі тверду волю солідарності й завзяття.

МАНДРІВКА ПО ГАЛИЧИНІ ТА ЗАКАРПАТТІ ТОМУ СТО ЛІТ

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка.

В селі Григорові я поступив відповідати до великої коршми. Нараз почувся шум, потім сільська музика — скрипка й бас. Двері відчинилися і ввійшла весела юрба народу з перевязаними через плечі рушниками з притиштими до шапок кичицками, зеленого барвінку.

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка. До нього я не спішився, а то прийшовся ночувати в жидівській гостинниці. Нібито тому, що пором відплив до протилежного берега, а до коршми, що стояла при дорозі, далеко вертатися, я пішов по хатах шукаючи нічлігу.

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка.

А чи вдержить цей напір 250-тисячна українська людина Холмщини?

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка.

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка.

Вкінці я дійшов до Галича. Я довго стояв над Дністром при заході сонця і любовався руйнами замку, роздумував про давню славу столиці Ярослава Осмомисла, а пором тимчасом дераправився на другий бік містечка. До нього я не спішився, а то прийшовся ночувати в жидівській гостинниці. Нібито тому, що пором відплив до протилежного берега, а до коршми, що стояла при дорозі, далеко вертатися, я пішов по хатах шукаючи нічлігу.

відкрити свій рідний танець, я любовався поворотністю танцюючих, їх одушевленою веселістю, слідував цікаво за всіми рухами, підслушав слова, пісню, словом, я так дуже піддався вражінням усього, що мене окружало, що забув про все і не заперіптів, як стемніло і звечорило. Я записав усі пісні, які всім запам'ятали. Та я не хотів почувати в жиді. Між людьми я заперіптів добродушного селянина, до якого я підчас танцю звертався по пояснення і діставав щирі та ясні відповіді.

Володимир Островський. ПІД ЗНАМ'Я ХРЕСТА ПОВІСТЬ з часу охрещення Руси-України в 988 р.

А старий Дніпро то вже й стямитися не міг від радости, коли відчув на собі човни боярину Тихоші: як добрий дідусь, колясав їх, пестив і доглядыв, щоб ні одна хвиля не стримала їхнього шаленого бігу навіть на мить. Бо справді, Тихоші було дуже спішно. Ой, як спішно було!

Старий Дніпро не стримався й у відповідь дружинникам заготовав голосно луною. — Гінці від князя приїхали! — загуло в Києві.

Боярин Тихоша висів на беріг і наказав дружині нікому ні слова не казати, з чим приїхали. Миттю післав до Добрини, щоб прислав вози підвантаж та щоб зібрав на княжий двір старшину й інших знатних людей Києва.

На дружинниках зброя була нова й гарна. Але боярин Тихоша всіх притямарював своїм виглядом: шолом блевстив до сонця, аж очі сліпнів; кильчатка, подарована князем, міцно облягала його струнку стать; зелений плащ, зпінятий на правому плечі срібною застілкою, гарно відтіняв його загоріле мужнє лице.

двір. Вулиці вже густо заливали цікаві княгині й обабчи посадували вперед разом з дружиною.

Коли ввесь двір і великі простори поза його огорожею виповнили велитєнські маси людей, Тихоша вийшов на підвищення й почав промову: — Прислав мене до вас вельми князь Володимир з Корсуня й наказав мені сказати вам: Корсунь город вельми сильний; стіни його з каменя, високі й грубі, а на стінах бійниць й з цих бійниць врки сипали на нас стріли від ранку до вечора.

Коли вантаж був уложений на вози Тихоша зібрав дружинну й пові і на княжий

нашого князя, щоб не губив їх. — Ага! — ревіла юрба. Вклонилися. Ха-ха-ха!

Князь Володимир змусив греків охрестити і його, і всю дружинну та повінчати його з Ганною. Але це ще не все. Князь Володимир сказав імператорам: мої княгині люди розумні; мусите їм продавати й вина для чоловіків, і зброю для дружинників, і перстені та інші прикраси для жінок і дівчат, і паволоки, і килими, і посудину, і інше — все дешево, а за наші товари платити добру ціну.

Оце добре! — загула юрба, як один чоловік. — Князь не забув про нас. Слава Володимирові!

— А наша княгиня Ганна — кричав уже Тихоша — наказала мені: Скажи князям, що я їх вельми люблю й буду для них, як мати, а діточкам дай оці дарунки: і овочів наших, і солодощів, і забавок, а матерям та дівчатам — паволоки тонкої та красної, хай носять на здоров'я. Книжкі слуги все роздадуть вам, до хат несуть.

— Слава княгині! — закричали жіночки. — А ще сказав князь Володимир, що буде будувати палату великі й церкви красні та інші речі буде робити з дерева, міді, мармуру, щоб майстри наші мали заробіток і щоб усім добре жилося. А тим, що вже не можуть працювати й заробити собі на хліб, князь буде все давати, як батько дає дітям. А ще з тої нової грецької віри князь Володимир узв таку науку: щоб наші люди розумними були, то школи буде для дітей закладати, а в тих школах буде вчити їх і по чужому говорити, і письмен наших слов'янських, і батьків шанувати, і нікому лиха не робити й людей любити, як братів. Бачиш, яка то мудрість від цієї нової грецької віри, що Володимир здобув собі в греків! Чи добра ця грецька віра? — Добра! — загула юрба.

(Дальше буде)

ЛІСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ Для тих, що замовляють Читанки: Перша читанка „Буквар“ Матавіючука, старе видання вичерпане. Нове видання вже прислане в Америку, але задержане в митовий уряд через страйк візників вантажних авт. Як лише цей страйк буде поагоджений, ця читанка буде розіслана замовляючим.

3 ДНЯ

НАХАБНІСТЬ.

Теперішня доба, в якій живемо, навчила всіх одного: ніяк не можна нахабно брехати в живі очі і все знайдуться люди, що в це повірять. З гідким цинізмом брешуть більшовики, що в них є демократичний устрій і що вони за демократію. І хоч вони що дня розстрілюють сотки своїх найвищих урядовців і тисячі звичайних людей, то всеодно можна подибати ніни чимало людей, які вірять у це. А також чимало є таких, що сміють по брехню про „советську демократію“ повторяти.

Правдивість чогось ніни не залежить від змісту того, що хтось говорить, тільки від того, як хтось дані слова вимовляє. Коли хтось твердить про щось безлично, нахабно, вперто, то бідняга пересічний чоловік рад-не-рад мусить у це повірити.

ПОЛЬСЬКІ БРЕХНІ.

Не тільки деякі люди ніни безсоромно брешуть, але дуже часто святу правду називають брехнею. Ось недавно нью-йоркський „Нови Свят“ (з 30. серпня п. р.) назвав „поганою брехнею“ статтю американського журналу „Лайф“ і дослівно написав так: „Клямством єст. іж Польська мобілізована армія на границі Чехословаччини в замяже заатакуваня ей“. А три тижні після того той же сам „Нови Свят“ у 264 числі, знов у редакційній статті (а навіть той сам автор) пише: „Длячого Польська мялаби жецн сен свих прав до земі-дешиньской і до полякуф за Ользон і патшець на поверт судетуф до Жеші?... Длячего Польська ма кшижде замалявань шмінкон морально-сці?“

А на передній сторінці того ж часопису є подані урядові польські звідомлення, що польський уряд скупчує свої війська на границі Чехословаччини. А представники Польщі твердять, що коли не діватися по доброду тешииньского Шлеська, то польські війська амашірують до Чехословаччини.

Чому ж тоді з таким лицерним обуренням називаю „клямством“ попередню вістку про готовіть Польщі напасти на Чехословаччину? Чому ставдися тої повнини „Нови Свят“ перестим, а ніни нею чванітьсся?

ІНШІ ДОМАГАННЯ.

Але в згаданій редакційній статті є ще інші польські домагання. Є там ще й таке: „Будемо тепер — звучить та стаття у перекладі — свідками нагінки на Польшу. Публична опінія забуде про Гітлера, забуде про інших і з психотим обуренням вказуватиме на Польшу. Що то неморально — є-ждати звороту Тешина, що рушили ми, коли Чехословаччина є в нещасть. Добре є морально не лише признати Судети німцям, але також признати рацию, моральну рацию, Гітлерові. Зате недобре і неморально є, коли Польша жадає тільки тих самих прав, тільки тої самої моральности, яку приклада-

ється до Гітлера. Реалізм ні-нішнього дня є визутий з усяких сповидностей, з усякого сентименталізму... Ми мусимо пам'ятати, що поляки в Чехословаччині мають голос. Поляки в Чехословаччині мають теж право ждати повороту до матернього інія, а Польша має обовязок подати їм руку“.

Та рівночасно зазначуємо, що те саме право, а навіть більше, мають сім мільонів українців під Польщею. Українців під Польщею є сто сорок разів більше. Крім того життя їх є тисячу разів тяжче від життя поляків під Чехословаччиною. Українці в Польщі є позбавлені шкіл. їх відтрутили цілковито від адміністрації краю. їм не дають змоги купити землі, бо всі резерви забирають колоністи. їм розв'язують їх інституції, їхні кооперативи, читальні, спортивні дружини. їм забирають спортові площі, їхніх свідоміших одиниць розстрілюють потайки польські бандити. Іхні редакторів ствлять на позір і під загрозою закриття часопису забороняють щонебудь написати про ті переслідування: їхні церкви польська влада сотками палить, розваляе, нищить, гірше татарської Орди. Польські тюрми переповнені українською молоддю. Український нарід стогне під польською тиранією і хоче самоозначення. Чи признасть „Нови Свят“ йому та кож право на самбозначення, чи може скаже по старому: „То по іншого“.

В Кожній українській хаті повинен знаходитись часопис Свобода.

СЦЕНИ З ГУРАГАНУ.

Коли гурагановий вітер досягнув уже 75 миль на годину, боротьба проложих з вітром була звичайною сценою на вулицях Нью Йорку. В Гартфордї, Конетикот, вітер досягнув над містом скорости 185 миль на годину.

ЖІНКА ДО КОНГРЕСУ.

Панї Бесї М. Гаск з Флоренсу, Савт Каролайна, кандидує на становище конгресменки на місце, опороженне смертю її мужа, що помер кілька місяців тому.

ЕЛЕКТРИЧНІСТЬ І ТРУП.

Людина кермує м'язами по своїй волі. На приказ волі корчитьсся той чи інший м'яз, виконуючи свою працю чи рух. Звичайно в кожному русі бере участь не один м'яз, але ціла їх група. Мало людей має рідку здібність напинати окремі м'язи по своїй волі. Належать тут головню добре вигімнастикувані силачі. У них видно, як під шкірою появляютьсся і зникають тверді кульки стягнених м'язів.

М'язи людського тіла можна примусити до корчів без участи людської волі, перешукаючи через них електричний струм. Звідсіля і походить відоме явище, що когось „вхопить“ електричний струм; це буває, як хтось необережно доторкнетьсся електричного проводу, то не може тоді того проводу відкинути, хоча відчуває біль. Діється це тому, що скорчені під впливом електричності м'язи не піддаютьсся його волі.

Так само реагують на вплив електричного струму м'язи свіжого трупа, який іще не задежив; під впливом подразнення електричним струмом труп починає порухати рукою, ногою, головою, отвирає та замикає уста, — що, розуміютьсся, робить макабричне вражіння.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРРИ, ПА. Звичайні місячні збори Братства св. Івана Хрестителя, від. 223, відбудутьсся в неділю, 2 жовтня, зараз по Службі Божій, в галї церквовий при Ривер-уїл. Напорозніветьсся ще раз всіх членів, щоб являтьсся на цей мітинг задля важних справ і вирішавали свої заделгости, щоби опієня не було наріжлив на відділових урядників. Уряд.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОИТ, МІШ.
Справа протесту.

Вступаючи в ряди українським громад по всіх закутнях Злучених Держав і Канади, українці в Дітроїті нараджаютьсся також над протестом. Деякі люди піддаютьсся думку, щоб звернутисся через часописи до цілого українського загалу в Америці, щоб рівночасно в однім дні, а бодай в одній тижні, влаштувати по всіх місцевостях такі протести.

Подібно, як колись було в часі „паціфікації“. Ініці радили зробити місцевий протест і не чекати на інших. Дискусії над тою справою ведутьсся по товариствах і клубах. Комітет Протесту відбув у тій справі щось три засідання. Але щоби уже раз рішити ту справу протесту, Комітет закликає на день 29 вересня ц. р. до У. Н. Дому ще одні наради, на які повинні прийти представники всіх організацій. На засіданні буде оброблена докладна програма протесту. Вісті, що надходять з Європи, ще більше наглять цю справу. Д-р А. Т. Кібзей.

ЗДІБНІСТЬ ДОРОСЛИХ ЛЮДЕЙ ДО НАУКИ

Дорослі люди вчаться багатокраще, як звичайно вчили. До такого висновку прийшов д-р Герберт Соренсон, президент Стейтового Каледжу Вчителів у Дулот, Мінесота, котрий вів усенародні досліди над багатьома тисячами дорослих студентів у клясах університету для продовження науки.

Досліди зо студентами вечерніх шкіл вже давно виявляли той факт, що розум людини не затуплюється з кінцем формального шкільного навчання та що дорослі люди можуть надбати нові ідеї і науку з такими самими успіхами, як шкільні діти. У книжці під заголовком „Здїбнїсть дорослих“, яку щойно випустив видавничий відділ університету Мінесота, подано висліди дослідих праць і досягнень студентів стейтових університетів і багатьох інших шкіл по цілїм краю, котрі ведуть курси для дорослого населення. Висліди знову вказують, що самого віку не можна більше вважати застоєм у набданнї нового знання чи фаху, якщо інтересовані з пошвантою віддаютьсся науці. В передмові до тої книжки Ричард Р. Прайс, директор доповняючих курсів університету Мінесоти, заявляє, що „дорослі люди можуть навчатисся і пам'ятати“, а дальше, що „вік обнижує духову силу до ристя повільно, одначе якщо ті сили систематично вправляютьсся“.

Вік студентів на доповняючих науках, про котрі говорять останні досліди, сягає від яких вісімнадцять років життя аж до сімдесятьох і продовжуєтьсся яких шістьдесять літ. Біля п'ятнадцятьох відсотків усіх доповняючих студентів мають сорок років життя. Одначе в деяких університетах одна четвертина студентів має по сорок років життя, або більше.

Попередня освіта тих студентів дуже ріжнетьсся. Хоч багато з них попередню побиготали науки в каледжах, то є такі студенти, котрі мають непокінченї елементарні шкільні. Вчителі становлять від одної третини до половини цілого впису учнів, але загально між студентами є жінки і чоловіки з усіх шарів населення: господинї дому, адвокати, доктори, інжиніри, піклуванки, стенографісти, урядовці, а також плястери, шофери, пофарники, зарібники, послугачки, тошо.

Велика більшість дорослих студентів проявляє нахил до науки ремесла чи фаху, а саме для набуття більшого знання теперішнього заняття або вивчення нового. Ініч вчатьсся для свого умового задоволення та цікавості і змагання до культурного розвитку, а ще інші тому, що воліють провести свій свободний від праці час на науці в школі. Майже одна четвертина учасників ходила на шкільні курси для культурного зацікавлення або для проведення вільного від праці часу.

Більшість студентів доповняючих курсів займаєтьсся щоденною працею підчас дня. Вони часто знеможутьсся, заки пічнетьсся наука, і крім того не мають подостатком часу на ведення академічної праці. Але, не зважаючи на таку безрадність, умовї здібності доповняючих студентів показались майже такі самі, як у правільних студентів.

Висліди цих дослідів-студій повинні принести заохоту для дорослого населення обох полів, котре задумує працювати в напрямку придбання для себе фахової чи культурної освіти. Вони піддержують те відношення до освіти дорослих, яке прийняло Бюро Освіти Злучених Держав. Недавно тому видано заяву, що „доросле населення є управнене до освітніх нагод для заспокоєння своїх інтересів, розвинення або поширення підчас дозрівання“; що „доросле населення є управнене дістати фахове вишколення для піднесення чи збільшення своїх життєвих сил“; що „суспільство обовязане створити освітні нагоди, котрі допоможуть дорослому населенню розумно проводити свій вільний від праці час“; а дальше, щоб „дорослі люди мали освітні нагоди відповідно до своїх здібностей до науки“, а в кінці, щоб „освітні нагоди для дорослих становили охоронний знаряд для демократичної форми правління“.

ФЛІС.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ШКІЛЬНИЙ РІК ПОЧИНАЄТЬСЯ!!! ПРІГотовіть свої діти до школи! КУПІТЬ ІМ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитисся читати, а потім книжки, щоби захопили її читати. Ось Вам вїбір таких книжок для дітей:
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класи) М. Матвійчука 50 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для 3. класи) М. Матвійчука 60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класи) М. Матвійчука 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двоох частях. Зладив Ф. Колесса 75 ц.
СПІВАЙМО, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса 20 ц.
ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ. В укладї на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Ф. Колесса 60 ц.
СПІВАНИК для дітей дошкільного та шкільного віку. Зладив Михайло Гайворонський 30 ц.
МАЛІЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей. Підібрав і впорядкував Михайло Таранько 20 ц.
ДИТЯЧІ ЗАБАВИ, зібрав і впорядкував Михайло Таранько. Містить гарні забави і пісні для дітей з музикою до пісень 35 ц.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей, в 4-ох частях:
Часть 1. Київське Князівство
2. Галицько-Волинська Держава
3. Козаччина
4. Україна в неволї.
Друковано гарним читким друком з багатьома ілюстраціями М. Фартуха. Кожна частина 20 ц. Всі 4 частини 75 центів

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.
МАЛІЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релїгїї. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки-релїгїї. о. С. Біленький. Ілюстровані 35 ц.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говорок і спис вислоів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук 75 ц.

Замовлення списати:
"СВОБОДА"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

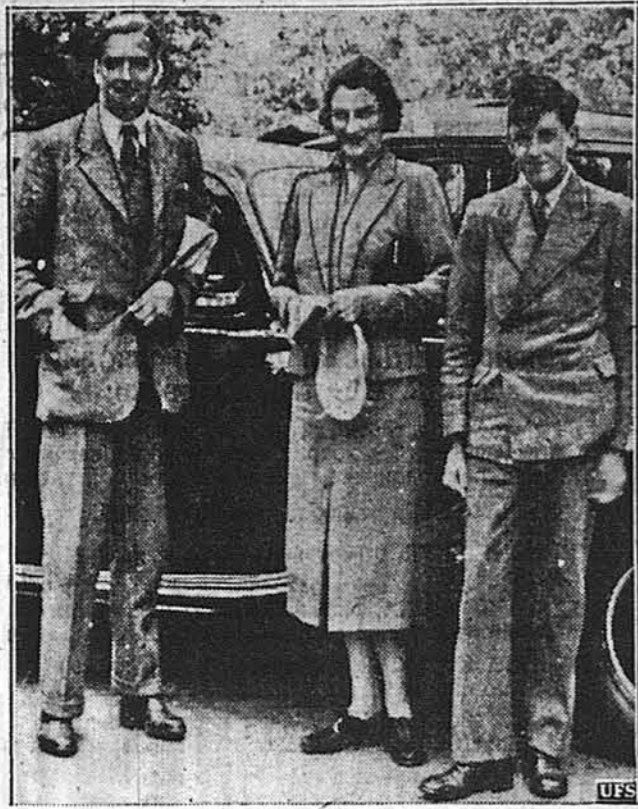
КОЛЬОНІЗУЮТЬ КАВКАЗ МОСКАЛЯМИ.
„Известія“ з 26. 8. подають, що на побережжі Чорного моря (Анапа, Новоросійськ) закладають тисячі гектарів нових виноградників. Це викликає туди струю нових переселенців. У 1937 р. НКВД „помагало“ переїхати на поселення туди колхозним сім'ям. В 1938 р. переселення збільшуєтьсся. НКВД переселяє в райони чорноморського побережжя кількасот родин з воронїзької області. Переселенці дістають полєкші. Іх звільняють від старих довгів, тобто їм відписують усього роду податки і данини. Переїзд безплатний. Старе майно віддають, а на місці дістають но-

вє. Кожна родина дістає кредит 300 карбованців на розгосподарювання та кредит на будову домів на 8 літ. (Це дуже интересне признание-Деж подїлись місцеві мешканці? Чому беруть на переселення населення, що не розумієтьсся на виноградстві? Чому москалів? Вкінці интересне й те, що селяни не є в спрозмі виконувати всі здечі держави, коли і тепер є ще довги. Відомо, що щойно недавню Москва „великодушним“ актом подарувала була селянам довги з минулих років. А тут виходить, що вже є нові довги в області сільсько-господарського податку, культурного збору, обезпечення й обовязкової хлїбоздачі).

ЧИ БАЧИЛИ ВИ повідомлення П. Стасюка в „Свободі“, дня 26. с. м.?
Оголошення П. Стасюка заощадить тисячам покупців, якщо вони будуть за ним слїдити через цілий місяць Жовтень (October)
Уважайте на суботнішне оголошення ДНЯ 1-го ЖОВТНЯ

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В СТЕЙТІ КОНЕКТИКОТ!

Отрим подаємо до відома, що **ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ** ВСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В СТЕЙТІ КОНЕКТИКОТ відбудутьсся в неділю, 2-ГО ЖОВТНЯ (ОCTOBER) 1938. РОКУ В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 123 PARK STREET, NEW HAVEN, CONN. Початок зборів у 2-гій годинї пополуднї. На збори повинні прийти конєчно всі відділові урядники й бшвїї делегати. А члени повинні прибути принаймі з поблизких місцевостей. Про справи У. Н. Союзу говоритиме гол. рекордовий секретар Д. Галичн. Головна канцелярїя У. Н. Союзу.

БАЧИТЬ ВІЙНУ.

Антоні Іден, бувший англійський міністер заграничних справ, осуджує політику британського прем'єра Чемберлена в чехословацькій справі й бачить з неї лиш один вислід: війну. На світліні капітан Іден з жінкою і сином на вакаціях у Киларні, в Ірландії.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

СИРАКІУЗ, Н. Й.

В нашій громаді прилетіли громадян Тетяни і Луки Заліських справили для них милу несподіванку: 25-літній ювілей їх щасливого подружжя. В суботу, 10 вересня ц. р., в просторій салі засіло до столів поперх сто гостей. У той час впровадили на сцену ювілятів, які зворушилися, не знаючи, що це за свято.

Тостмайстром був п. В. Осухівський, який покликуював до слова представників місцевих організацій. Між гостями був присутній парох о. М. Курів, який теж зложив бажання ювілятам.

Гості обдарували ювілятів щими привітани і гарними дарами. При тій нагоді п. В. Осухівський згадав за наших братів у Рідному Краю і зібрано на визвольну боротьбу \$11.80. Жертвували по \$1: Л. Заліський, А. Міцько, М. Федик, М. Слободян; по 50 ц.: В. Карбівничак, В. Осухівський, В. Матвійчук; решта дрібними. Гроші передано касієрові ОДВУ ч. 9.

Годиться згадати, що Тетяна і Лука Заліські походять з села Кривотули Старі, пов. Товмач. Вони є активними працівниками в нашій громаді, належать до У. Н. Союзу, У. Н. Дому, ОДВУ ч. 9. Пані Заліська викazuje найкращу активність у жіночій кат. громаді та в інших установах, як громадсько-національних так і в церковних. Їх довечки належать до хору і є в нашій громаді найкращими декламаторками.

Г. Туркевич.

ЩАСТЯ В МАТЕРАЦІ.

В містечку Дондес біля Гамилтону (Канада) робітник Стром утратив у пожежі хату й усю обстанову. З крайньої потреби купив у жида, торгівця старими речами, матрац. Але матрац показався уже таким розлізлим, що Стром, клянувши жида, викинув його на подвір'я, щоб діти на нім бавились. Як вносили матрац надвір, видетіли з нього дві десятки. Дальші розшуки відкрили пачку десятків і двацятко, а крім того ще мішочок срібла. Поважна готівка знайшлася в руках Строма, але він їще не був вдоволений і коли подер сінник на шматки, ще знайшов більшу пачку банкетів. У банку йому сказали, що гроші добрі, і ніхто по них не зголошується. Жид, що матрац йому продав, із жалю мало що не здурів, коли про це вичитав у газетах.

ПРИЗНАВСЯ ДОБРОВІЛЬНО ДО ВБИВСТВА, ЯКОГО НЕ БУЛО

Кілька тижнів тому пропала в Лондоні одна молода дівчина, на назвище Аліція Санд, яка працювала як помічниця господинні в однім багатім домі. Одного дня Аліція Санд вийшла з вілли своїх хлібодавців і більше не вернулася.

Що сталося?

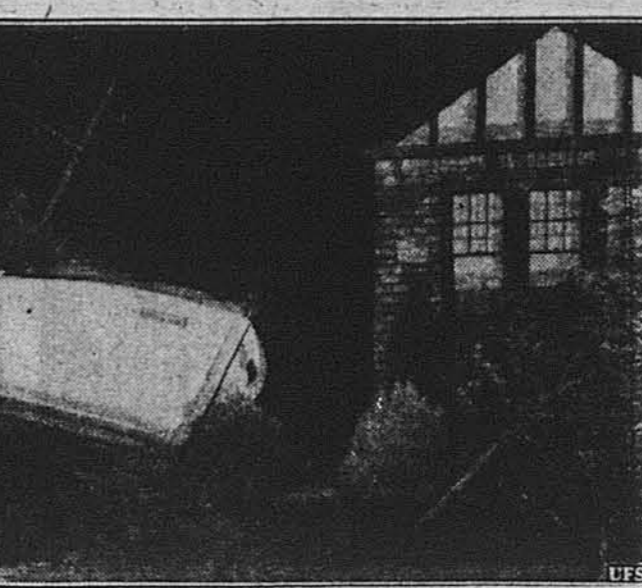
Ніхто не міг сказати нічого певного, куди поділася молода дівчина. Почали догадуватися, що — або її схопили торговці „живим товаром“, або — вона увпала жертвою якогось убійства. Коли минуло три дні і молода дівчина не дала ніякого знаку життя, власник вілли повідомив поліцію. „Скотленд Ярд“ почав розшуки, але без ніякого успіху. Агенти „Скотленд Ярду“ вже від першої хвилини почали підозрівати, що її таки вбито. І справді, далеко за Лондоном знайшли під кущем при дорозі якийсь жіночий капелюх і трохи дальще рукавички.

Згублена рукавичка.

Щодо капелюха, не було певности, зате щодо рукавички, то господинні дому ззнала, що вона зовсім певно належала до молодой і гарной дівчини.

Однак поліція стояла перед загадкою, бо не знайшла нещасної. Та ось одного дня — бахнула некабуть сензація: до поліції зголосився один молодий вояк і признався, що це він убив Аліцію Санд вистрілом з револьверу. Як причину він подав, що кілька разів він освідчався молодій дівчині, але вона рішуче відкидала його освідчення.

Врешті одного дня, доведе-

ГУГАРАН У ПІВ НОЧІ.

Підчас останнього гурагану в одній частині Нью Йорку, недалеко форту Скайлера, буря викинула на травник на побережжі цілий яхт.

Арештований плується в зізнаннях.

Очевидно, вояка арештували. Він називається Діксон. Поліція трохи здивувалася, що Діксон поводить себе спокійно, але знала з практики, що так трапляється часто у злочинців. На запит поліції, де він закопав тіло своєї жертви, Діксон почав плутатись. І взагалі він не вмів пояснити багато подробиць убивства.

Несподіванка!

Та ось кілька днів після арештування Діксона зявилася несподівано на поліції — сама Аліція Санд! Була здорова і весела!

Що сталося?

Вона оповіла цілу пригоду: вона вже від довшого часу кохалася з одним торговельним агентом і саме критичного дня умовилася без відома своїх хлібодавців і узяти з ним шлюб. Вона пішла до краєцького магазину, одяглася й обоє поїхали в шлюб. Безпосередньо по шлюбі обоє вихали в пошлюбну подорож до Франції. І ось у Франції щаслива „молода“ вичитала в часописі, що її, мовляв, убили і — що більш — арештували вбивника. Вона негайно сіла на корабель і приїхала до Лондону.

Шож на те Діксон?

Спробували Діксона. Цей щойно тепер признався, що він навіть на очі не бачив нікоки Аліції Санд і що все вичитав від початку до кінця.

Чому? Ось чому: його полк відходив до Палестини. А Діксон страшно не хотів там іхати. І ось він придумав плян: вичитав у газеті про таємниче вбивство Аліції Санд і хотів з цієї обставини скористати. Думає собі: признаюся до вбивства, мене трохи потримать, полк віде, а тоді я внясно справу — і мене таки залишать в Англії.

Так і зробив. Але з тою маленькою ріжницею, що такі мусить відсидіти кілька літ у в'язниці. Йому грозить 2—5 літ за дезерцію (бо так окреслила військова влада його вчинок), а потім його наженуть з армії.

МОРДУЮТЬ КОМСОМОЛЬЦІВ.

„Комсомолец України“ з 24. 8. подає, що в селі Собківка, уманського району, замордовано 2 комсомольці: Драченка і Новосельського. Справою навіть не заинтересувався райком комсомолу. Газета пише, що райком потуряє ворогам народу. В уманській медичній школі викрито націоналістичну організацію. Рештки ворогів ще й тепер працюють, ба що більше. Їм допомагають і комсомольці, напр. виставляти ворожі песи на сцені. Подають, що керівником ворожої роботи є студент Костюкевич. Його попірає секретар райкому комсомолу, Грищенко. До комсомолу прийнято наново студента Шморгуна, відомого антисеміта, та студента Лопатюка, що відомий за клепацтва. В селі Дружках комсомолец Однороженко виступає публично з антисовєтськими речами. Керівника комсомолу на стації Умань заарештовано як ворога народу. Газета закликає Київський Обком комсомолу зайнятися ближче уманським райкомом комсомолу.

УЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ І ПРОДАЄТЬСЯ СЛУЖБА БОЖА
Б.-ДУР
НА МІШАНИЙ ХОР.
Музика
Михайла Гайворонського,
„Місіонар“ за липень 1938,
підше:

„Для всіх любителів півнової музики та його правдивої краси — радісної півнової музики — СЛУЖБА БОЖА, яку зложив наш славний музикант М. Гайворонський. Його невідомою мелодією знає і співає у всіх краях. А тепер цей славний творець композитор убрал сестри нашу, Лїтургію в чудесну й славну, а при тім широкую й мелодію. Книжка пише дуже гарно, на дорозі шабрати. КОЖНА НАША ПІСНЯ В КРАЮ І ЗА МОРЕМ, який існує церковний хор, повинна замовити собі це „Ісусу“ й не дорогу СЛУЖБ „Божу!“

Проф. Олександр Кошиць писав у „Свободі“:

„Лїтургія М. Гайворонського робить приємне й гарне враження. Гармонія проста і яснота, голосоведення легке. Ця книга — голосі не широкі; у неї багато пересічного, хоча і є кілька цікавих мелодій, особливо ті, що мають зв'язок з народною мелодією. Ця книга — обов'язок працюючих в Україні, а також всіх, кому в дусі вільно й доступно й „Вашому“ навіть неслишком хороше.“

Ціна 2 долари.
ЗАМОВЛЯЙТЕ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“

„СВОБОДА“
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ЧИМНІСТЬ.
— Ви сіди на свій канцелярський...
— Ах, вибачте, я думав, що то ваш.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАїнський Лікар,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАїнський ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Нью-Йорком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширша і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАїнський ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2563
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2868

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєрєсьєр заряджує погребани по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified Funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-5083

НАЙНОВІШІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1939 РІК

Наталка Полтавка. Гетьман Іван Мазепа.
Ці Календарі повинні знаходитися в кожній українській хаті. Величина календарів 15x20 в прекрасних фарбах з великим календаріком 3x15. Всі свята зазначені червоним, кожний день подає імя свята, пости зазначені рибною і на кожній карті є історичні спомини. — Всі скелєри повинні на цей рік для своїх покупців роздавати поштів календарі. — Ці календарі можна бути в кожній українській книгарні в Америці. Хто не годен дістати від свого агента, або книгаря, поштів календарів, хай пише впрод до нас на нижнєму адресу. — В нас є великий склад різного роду календарів і святкових карток. Агенти, скелєри й інші хай пишуть по безплатній катаїолог до: 212, UKRAINIAN BAZAAR, 2248 Grayling Av., Detroit, Mich.

БЕЗПЕРЕЧНО ТАК!
Наша репутація про посмертну обслугу найкращой якості є загалом відома; що наші услуги можна дістати за дуже скромну суму — це вже менше знає.
Поправді, то наші ціни є незвичайно помірковані; все такі, на які стати кождо родину, котра до нас навідується.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ. (20)

В той час, як валка трьох білих людей і кількох чорних посувалася в напрямку півночи, Тарзан посувався в напрямку полудня. Він звичайно мандрував верхами дерев. Це був його найкращий і найбезпечніший шлях. В той спосіб він уникав засідки дикунів, що чигали в тих околицях майже зза кожного корча. Зате білі подорожники не були такі щасливі.

Пізно вечером валка білих вандрівників зупинилася над рікою. Тут вони мали отаборитись на ніч. Два білі чоловіки при помочі чорних почали розбивати намети. А Марія тимчасом висунулась від гурта і, перебрившись у купелений стрій, хотіла відсвіжитися в холодній воді. По гарячому марші холодна купіль видавалася великою приманогою.

Боб і Джеф не раз остерігали її перед тим, кажучи, що африканські потоки повні ріжних плазунів, а головню крокодилів. Та Марія все ризикувала, щоб гулькнути у воду. Тому й тепер вона злегковажила цю осторогу, в добрий надії, що може цей потік вільний від небезпечних плазунів. Вона запустилася у потік, який манив її чимраз далі.

Не запримітивши ніякої небезпеки на самім початку, дівчина була вже певна, що все гаразд. По хвилині вагання вона підняла обі руки вгору і стрибнула у воду. Холодна вода приємно облила її тіло. Поплававши трохи, вона знов станула, щоб згорнути воду з обличчя. Та втім вона запримітила, як величезний крокодил з води підняв голову.